

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Iwona Koper

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa R. D., L. K. i H. D.

przeciwko R. D. i M. D.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 czerwca 2010 r.,

zażalenia pozwanych

na postanowienie o kosztach zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 4 czerwca 2009 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odrzuca zażalenie w części zaskarżającej rozstrzygnięcie co do kosztów procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym [pkt I. 2 wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 czerwca 2009 r., sygn. akt I ACa (...)],**
- 2) oddala zażalenie w części zaskarżającej rozstrzygnięcie co do kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym [pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 czerwca 2009 r., sygn. akt I ACa (...)].**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2009 r. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 11 lutego 2009 r. i oddalił powództwo oraz zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt I.2).

Ponadto zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 20 400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (pkt II).

Pozwani wnieśli zażalenie na zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego postanowienie co do kosztów zarówno postępowania pierwszoinstancyjnego, jak i kosztów postępowania apelacyjnego. Zarzucili naruszenie art. 98 k.p.c. przez niezasądzenie na ich rzecz wszystkich niezbędnych kosztów procesu. Zażądali zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia i zasądzenia solidarnie od powodów na ich rzecz ponad zasądzoną już tytułem kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego kwotę 7 200 zł sumy 10 200 zł (łącznie 17 400 zł) oraz ponad zasądzoną już kwotę 20 400 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego sumy 7 200 zł (łącznie 27 600 zł). W uzasadnieniu wskazali, że Sąd Apelacyjny pominął, iż przed Sądem Okręgowym każdy z pozwanych był reprezentowany przez innego pełnomocnika, zaś przed Sądem Apelacyjnym pozwanego reprezentował inny pełnomocnik niż przed Sądem Okręgowym. Zaznaczyli, że okoliczności sprawy uzasadniały korzystanie przez każdego z pozwanych z własnego pełnomocnika procesowego. Ponadto charakter sprawy i jej złożoność uzasadniały zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego pozwanego przed Sądem Apelacyjnym w wysokości 100% stawki minimalnej. Oprócz tego, Sąd Apelacyjny nie uwzględnił opłaty w wysokości 3 000 zł od zażalenia na postanowienie o zabezpieczeniu wniesionego w toku postępowania przed Sądem Okręgowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ §1 pkt 2 k.p.c., ustanowionym w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05 (OTK-A 2007, nr 3, poz. 32), zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji.

Zażalenie pozwanych w zakresie, w którym zaskarża rozstrzygnięcie co do kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, nie dotyczy kosztów objętych hipotezą przytoczonego przepisu. W przepisie tym chodzi o koszty postępowania apelacyjnego oraz koszty postępowania kasacyjnego w przypadkach, w których Sąd Najwyższy, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania sądowi drugiej instancji, pozostawił mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego. O kosztach tych sąd drugiej instancji orzeka, jak to ujął Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyroku, „po raz pierwszy”. Nie dotyczy natomiast przepis ten kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji będących przedmiotem rozstrzygnięcia

sądu drugiej instancji. Koszty te były bowiem już przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Nie da się więc zasadnie powiedzieć, że sąd drugiej instancji orzekał o nich – jak to ujął Trybunał Konstytucyjny – „po raz pierwszy”. Bez znaczenia – rzecz jasna – z punktu widzenia powyższej oceny jest to, że rozstrzygnięcie sądu drugiej instancji co do kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji różni się od zapadłego w tym względzie rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Możliwość odmiennych rozstrzygnięć w toku instancji jest oczywistym założeniem kontroli instancyjnej orzeczeń.

W konsekwencji – zażalenie pozwanych w zakresie, w którym zaskarża rozstrzygnięcie co do kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, należało jako niedopuszczalne odrzucić.

W pozostałej części zażalenie pozwanych, choć w świetle art. 394¹ §1 pkt 2 k.p.c. dopuszczalne, okazało się bezzasadne. Zasądzenie przez Sąd Apelacyjny na rzecz pozwanych kwoty 5 400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym było trafne. Apelację w imieniu obojga pozwanych wniosła adwokat Joanna Jędrzejak i ona też reprezentowała ich na rozprawie apelacyjnej. Pozwani nie wykazali, aby uzasadnione było zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego oddzielnie co do każdego z nich. Poza tym w sytuacji, w której adwokat Joanna Jędrzejak reprezentowała pozwaną już przed sądem pierwszej instancji, należało zasądzić koszty zastępstwa procesowego pozwanych w postępowaniu apelacyjnym w wysokości odpowiadającej 75% odpowiedniej stawki (§ 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), tj. w kwocie 5 400 zł. Sprawa w części dotyczącej pozwanego była co do istoty tożsama ze sprawą pozwanej.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji (art. 373 w związku z art. 398²¹ §3 oraz art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).